

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК”
(для бакалаврів)

МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2012

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підготовлено к. пед. н., доцентом кафедри обліку і аудиту
М. Т. Левочко

Затверджено на засіданні кафедри обліку і аудиту
(протокол № 15 від 16.03.09)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Левочко М. Т. Навчальна програма з дисципліни “Фінансовий облік І” для бакалаврів з напрямку “Економіка і підприємництво” спеціальності 6.050100 “Облік і аудит”. — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2012. — 26 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Фінансовий облік І”, питання для самоконтролю, список літератури.

Курс “Фінансовий облік І” є складовою частиною циклу профільюючих дисциплін, які формують бакалавра за спеціальністю «Облік і аудит». Для його опанування необхідне попереднє вивчення курсів “Бухгалтерського обліку”, “Економічна теорія”, “Фінанси підприємства”, “Економіка підприємства”, “Податкова система” та ін.

Теоретичною та методологічною основою курсу є економічна теорія та діалектичний метод пізнання суспільства. Це дає змогу розглядати питання обліку на наукових засадах. Логічним продовженням вивчення даної дисципліни є такі курси як: “Фінансовий облік-2”, “Облік у банках”, “Облік у бюджетних установах”, “Звітність підприємства”, а також “Організація і методика аудиту”.

Мета курсу: засвоєння знань з теорії і практики ведення фінансового обліку на підприємствах різних форм власності.

Завдання курсу: вивчення методів і організації ведення на підприємствах фінансового обліку активів з використанням прогресивних форм і національних стандартів.

Предмет: активи підприємства.

Програма курсу передбачає можливість оволодіння студентами фундаментальними економічними знаннями ведення бухгалтерського обліку та складання основних форм бухгалтерської звітності.

Навчальним планом передбачено вивчення дисципліни на лекційних, практичних аудиторних заняттях. Крім того, передбачено самостійну роботу студентів, а також складання письмового іспиту.

Практичні заняття поєднуються повторення та опрацювання теоретичних питань за конспектом, нормативно-законодавчих актів, рекомендованої літератури з виконанням конкретних практичних завдань. Лекційні заняття проводяться за темами курсу, де потрібно засвоїти порядок обліку грошових коштів, фінансових інвестицій, дебіторської заборгованості, основних засобів, нематеріальних активів, запасів, витрат виробництва та випуску готової продукції.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2012
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2012

Самостійна робота виконується у вигляді опрацювання та конспектування відповідного матеріалу, а також виконання завдань з різних виробничих ситуацій.

Студенти повинні знати:

- економічний зміст об'єктів обліку на основі загальної економічної теорії;
- економічний зміст господарських фактів, явищ та процесів, їх взаємозв'язок на основі теорії подвійного запису бухгалтерського обліку;
- систему показників економіки та їх «вихід» на систему бухгалтерського обліку;
- закони, які впливають на побудову і ведення фінансового обліку (документування господарських фактів, формування системи показників фінансової діяльності підприємства);
- методику складання бухгалтерського запису будь-якого явища, факту та процесу, які пов'язані з фінансово-господарською діяльністю підприємства;
- техніку ведення обліку при будь-якій системі і формі: ручній, механізованій, автоматизованій, автоматичній;
- організацію обліку підприємницької діяльності усіх форм власності та видів підприємства; документальне оформлення усіх видів операцій по придбанню та продажу активів, обліку коштів цінних паперів, форм розрахунків за товарними та нетоварними операціями та інше.

Студенти повинні вміти:

- організувати ведення фінансового обліку на підприємстві, застосовуючи різні форми облікового процесу;
- оформляти первинні документи та реєстри аналітичного і синтетичного обліку з операцій фінансово-господарської діяльності підприємства;
- забезпечити повний та своєчасний облік руху грошових коштів та матеріальних цінностей з метою збереження власності підприємства;
- організувати облік витрат підприємницької діяльності;
- забезпечити достовірний облік процесу інвестування;
- узагальнювати облікову інформацію у фінансовій звітності та своєчасності надання її зовнішнім та внутрішнім користувача.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК І”

№ п/п	Назва змістового модуля та теми
	Змістовий модуль I. Облік коштів, розрахунків та інших активів
1	Основи побудови фінансового обліку
2	Облік грошових коштів
3	Облік дебіторської заборгованості
4	Облік поточних фінансових інвестицій
5	Облік довгострокових фінансових інвестицій
	Змістовий модуль II. Облік необоротних активів
6	Облік основних засобів
7	Облік інших необоротних матеріальних активів
8	Облік нематеріальних активів
	Змістовий модуль III. Облік виробництва та готової продукції
9	Облік виробничих запасів
10	Облік витрат виробництва
11	Облік готової продукції
Разом годин: 180	

ЗМІСТ
дисципліни
“ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК І”

Змістовий модуль І. Облік коштів, розрахунків та інших активів

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку

Фінансовий облік як галузь економічної науки. Сутність та мета фінансового обліку. Завдання фінансового обліку в сучасних умовах. Регулювання фінансового обліку та фінансової звітності в Україні. Місце фінансового обліку серед облікових дисциплін. Фінансовий облік як інформаційна система. Принципи фінансового обліку. Концептуальна модель фінансового обліку. Методологія фінансового обліку. Організація фінансового обліку на підприємстві. Облікова політика підприємства як інструмент організації фінансового обліку. Основні тенденції і протиріччя розвитку сучасних світових концепцій фінансового обліку. Аналіз міжнародного досвіду стандартизації і гармонізації бухгалтерського обліку. Світова практика та розвиток національної облікової системи в Україні. Удосконалення фінансового обліку на основі системного підходу.

Література [2; 7; 40; 41; 44; 45; 63; 77]

Тема 2. Облік грошових коштів

Економічна сутність грошового обігу і розрахунків. Оцінка грошових коштів. Нормативні документи, якими регламентовано порядок ведення готівкових та безготівкових розрахунків в господарському обороті України. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 “Вплив змін валютних курсів”.

Облік касових операцій і грошових документів. Організація прийняття, видача та зберігання готівки в касі. Документальне оформлення операцій з готівкою. Характеристика рахунку 30 “Каса” і 33 “Інші кошти”. Синтетичний та аналітичний облік касових операцій і грошових документів.

Облік коштів на рахунках підприємства у банках в національній валюті. Порядок відкриття поточних рахунків у банку.

Одержання готівки в банку, здавання готівки в банк. Виписки банку, їх перевірка та обробка. Синтетичний та аналітичний облік грошових коштів на рахунках в банках в національній валюті.

Облік операцій на поточному рахунку в іноземній валюті. Порядок відкриття поточних рахунків в іноземній валюті. Документи якими оформляються операції по валютному рахунку. Основні поняття: валюта звітності, валютний курс, курсова різниця. Відображення на бухгалтерських рахунках курсових різниць. Особливості бухгалтерського обліку продажу та придбання іноземної валюти.. Синтетичний та аналітичний облік коштів в іноземній валюті.

Література [1; 2; 7; 9; 11; 39; 40; 44; 45; 63]

Тема 3. Облік дебіторської заборгованості

Економічна сутність та види дебіторської заборгованості. Визнання та оцінка дебіторської заборгованості. Зміст Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 10 “Дебіторська заборгованість”.

Облік довгострокової дебіторської заборгованості. Порядок укладання договорів. Характеристика рахунку з обліку довгострокової дебіторської заборгованості. Облік заборгованості за майно, що передано у фінансову оренду. Облік одержаних довгострокових векселів та іншої дебіторської заборгованості.

Облік поточної дебіторської заборгованості. Характеристика рахунків з обліку поточної дебіторської заборгованості. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги. Векселі отримані. Облік розрахунків: за виданими авансами, з підзвітними особами, за нарахованими доходами, за претензіями, по відшкодуванню матеріального збитку. Облік розрахунків з іншими дебіторами.

Облік резерву сумнівних боргів. Економічна сутність резерву сумнівних боргів. Методика створення резерву сумнівних боргів. Характеристика рахунку з обліку резерву сумнівних боргів. Облік резерву сумнівних боргів.

Відображення даних дебіторської заборгованості в облікових регістрах та розкриття інформації у фінансовій звітності.

Література [7; 9; 17; 21; 22; 39; 41; 46; 71]

Тема 4. Облік поточних фінансових інвестицій

Основні поняття фінансових інвестицій. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 “Фінансові інвестиції”. Види та класифікація інвестицій. Визнання фінансових інвестицій.

Облік цінних паперів. Особливості бухгалтерського обліку різних видів цінних паперів: облік акцій, облігацій. Основні бухгалтерські проводки з обліку руху акцій, облігацій. Облік поточних фінансових інвестицій. Придбання короткострокових фінансових інвестицій. Реалізація (продаж) поточних фінансових інвестицій. Документування господарських операцій з обліку поточних фінансових інвестицій.

Характеристика рахунків з обліку поточних фінансових інвестицій. Аналітичний облік короткострокових фінансових інвестицій. Синтетичний облік короткострокових фінансових інвестицій. Порядок ведення журналу 4 та відомості 4.2.

Розкриття інформації про короткострокові фінансові інвестиції у фінансовій звітності. Узагальнення операцій з обліку короткострокових фінансових інвестицій у регістрах бухгалтерського обліку.

Література [7; 9; 19; 20; 30; 40; 45; 77]

Тема 5. Облік довгострокових фінансових інвестицій

Первісна оцінка довгострокових фінансових інвестицій. Собівартість фінансових інвестицій, в залежності від способу придбання. Аналітичний облік довгострокових фінансових інвестицій. Характеристика рахунку 14 “Довгострокові фінансові інвестиції”.

Оцінка довгострокових фінансових інвестицій на дату балансу. Облік фінансових інвестицій, що надають право власності. Відображення довгострокових фінансових інвестицій за справедливою вартістю. Відображення довгострокових фінансових інвестицій за методом участі в капіталі. Відображення фінансових інвестицій за амортизованою собівартістю. Відображення фінансових інвестицій за собівартістю з урахуванням зменшення корисності.

Облік фінансових інвестицій у спільну діяльність. Фінансові інвестиції у спільну діяльність із створенням юридичної особи.

Фінансові інвестиції у спільну діяльність без створення юридичної особи.

Розкриття інформації щодо фінансових інвестицій у Примітках до фінансової звітності. Узагальнення операцій з обліку фінансових інвестицій у регістрах бухгалтерського обліку.

Література [7; 9; 19; 20; 30; 40; 45; 77]

Змістовий модуль II. Облік необоротних активів

Тема 6. Облік основних засобів

Визначення та класифікація основних засобів та інших необоротних матеріальних активів. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби». Оцінка та переоцінка основних засобів. Документальне оформлення господарських операцій з обліку основних засобів. Характеристика рахунків з обліку основних засобів. Аналітичний облік основних засобів. Облік надходження основних засобів. Витрати на утримання, ремонт та модернізацію основних засобів.

Знос основних засобів. Сутність, об’єкти та період амортизації. Методи амортизації необоротних активів. Облік зносу основних засобів. Перегляд строку корисного використання та методу амортизації основних засобів.

Облік вибуття основних засобів. Продаж та передача основних засобів. Списання (ліквідація) основних засобів. Відображення даних про основні засоби в облікових регістрах та розкриття інформації у фінансовій звітності.

Облік орендних та лізингових операцій. Сутність та класифікація оренди. Поняття та види лізингу. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 “Оренда”. Підготування й обґрунтування договору оренди. Методика визначення орендарем суми фінансових витрат та її розподілу між відповідними звітними періодами. Методика визначення орендодавцем суми фінансового доходу та її розподілу між відповідними звітними періодами.

Продаж з наступною орендою. Відображення орендних операцій в обліку та звітності орендаря. Відображення орендних операцій в обліку та звітності орендодавця.

Література [7; 9; 14; 17; 21; 38; 39; 40; 41; 44; 47]

Тема 7. Облік інших необоротних матеріальних активів

Поняття інших необоротних активів. Характеристика рахунків з обліку інших необоротних активів.

Облік інших необоротних активів. Облік зносу інших необоротних матеріальних активів. Інвентаризація інших необоротних активів. Облік і порядок визначення розміру збитків від нестачі, розкрадання, знищення основних засобів та інших необоротних активів.

Література [7; 9; 14; 17; 21; 39; 40; 41; 76]

Тема 8. Облік нематеріальних активів

Визначення та класифікація нематеріальних активів. Структура положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи». Оцінка надходження нематеріальних активів. Переоцінка нематеріальних активів. Документування господарських операцій з обліку нематеріальних активів. Облік капітальних інвестицій в придбання (створення) нематеріальних активів.

Амортизація нематеріальних активів. Зменшення корисності нематеріальних активів. Вибуття нематеріальних активів. Особливості обліку гудвілу при придбанні. Синтетичний та аналітичний облік нематеріальних активів. Інвентаризація нематеріальних активів. Розкриття інформації щодо нематеріальних активів у примітках до фінансових звітів.

Література [7; 9; 15; 17; 21; 39; 41; 44; 47; 73]

Змістовий модуль III. Облік виробництва та готової продукції

Тема 9. Облік виробничих запасів

Визначення запасів та їх класифікація: сировина, матеріали, товари, паливо, запасні частини, малоцінні та швидкозношувані предмети тощо. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси».

Облікова оцінка запасів. Оцінка надходження та вибуття запасів. Методи оцінки вибуття запасів. Вплив методів оцін-

ки вибуття запасів на витрати і фінансові результати. Оцінка запасів на дату балансу. Переоцінка запасів. Характеристика рахунків з обліку запасів.

Облік запасів на складі. Документальне оформлення надходження запасів на склад і відпуску зі складу.

Синтетичний та аналітичний облік запасів. Облік виробничих запасів. Облік тварин на вироцпуванні та відгодівлі. Особливості обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів.

Інвентаризація виробничих запасів. Облік результатів інвентаризації. Відображення даних про запаси в облікових регістрах та розкриття інформації у фінансовій звітності.

Література [7; 9; 16; 22; 23; 38; 42; 75]

Тема 10. Облік витрат виробництва

Економічний зміст виробничих витрат та їх класифікація. Витрати на виробництво. Мета та етапи обліку витрат виробництва. Характеристика основних методів калькулювання. Аналітичний облік витрат виробництва.

Облік витрат на організацію виробництва і управління. Формування та облік собівартості реалізованої продукції. Облік та розподіл загально виробничих витрат. Облік адміністративних витрат, витрат на збут та інших витрат операційної діяльності. Облік витрат майбутніх періодів

Облік витрат допоміжних (підсобних) виробництв. Облік браку у виробництві. Незавершене виробництво.

Облік витрат за елементами. Класифікація витрат за елементами та їх взаємозв'язок із класифікацією витрат за статтями калькуляції. Облік матеріальних витрат, витрат на оплату праці, відрахувань на соціальні заходи, амортизації необоротних активів та інших операційних витрат.

Інвентаризація незавершеного виробництва та відображення результатів на рахунках бухгалтерського обліку.

Облік витрат майбутніх періодів.

Література [7; 9; 14; 16; 22; 23; 38; 42; 44; 75]

Тема 11. Облік готової продукції

Поняття та класифікація готової продукції. Порядок формування первісної вартості готової продукції. Організація обліку готової продукції. Документування господарських операцій з руху готової продукції. Договори продажу і контроль за їх виконанням. Методи оцінки вибуття готової продукції. Аналітичний облік готової продукції. Інвентаризація готової продукції. Відображення операцій з руху готової продукції на рахунках бухгалтерського обліку.

Література [7; 9; 14; 16; 22; 23; 33; 38; 44; 45]

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Фінансовий облік: суть, значення, стандарти.
2. Облік оренди основних засобів.
3. Документальне оформлення розрахунків на підприємстві.

Варіант 2

1. Фінансовий облік в системі управління та користувачі облікової інформації.
2. Облік лізингових (орендних) операцій.
3. Документообіг форм обліку безготівкових розрахунків.

Варіант 3

1. Правове регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні.
2. Облік витрат на ремонт орендованих основних засобів.
3. Визнання та оцінка дебіторської заборгованості та зобов'язань.

Варіант 4

1. Методологічне значення бухгалтерського обліку і звітності. Нормативні акти з методології бухгалтерського обліку та їх значення.
2. Інвентаризація основних засобів, необоротних матеріальних активів на підприємстві.
3. Облік розрахунків з покупцями та замовниками згідно П(С)БО.

Варіант 5

1. Облікова політика підприємства.
2. Економічний зміст та облік нематеріальних активів та їх роль.
3. Облік резерву сумнівних боргів та методи його визначення.

Варіант 6

1. План рахунків бухгалтерського обліку, його характеристика та роль.
2. Облік резерву сумнівних боргів згідно П(С)БО.
3. Характеристика нематеріальних активів на основі П(С)БО та їх види.

Варіант 7

1. Первинні документи в обліку та їх значення.
2. Поняття нематеріальних активів відповідно до П(С)БО 8 "Нематеріальні активи".
3. Облік розрахунків з різними дебіторами на основі П(С)БО.

Варіант 8

1. Документообіг та його роль в бухгалтерському обліку.
2. Оцінка нематеріальних активів на підприємстві.
3. Облік розрахунків за виданими авансами.

Варіант 9

1. Форми бухгалтерського обліку, їх суть та історичний розвиток.
2. Облік надходження, переміщення й вибуття нематеріальних активів та їх документальне оформлення.
3. Облік розрахунків з підзвітними особами згідно П(С)БО.

Варіант 10

1. Апарат відділу бухгалтерії, його структура та функції.
2. Аналітичний та синтетичний облік нематеріальних активів.
3. Облік розрахунків за нарахованими доходами на основі П(С)БО.

Варіант 11

1. Обов'язки, права й відповідальність головного бухгалтера.
2. Облік витрат на капітальне будівництво згідно П(С)БО.
3. Облік розрахунків за претензіями.

Варіант 12

1. Методики та організація ведення обліку на підприємствах з різними формами власності.
2. Облік надходження виробничих запасів
3. Облік розрахунків за відшкодуванням завданих збитків.

Варіант 13

1. Облік касових операцій на підприємстві.
2. Облік вибуття виробничих запасів
3. Облік розрахунків з іншими дебіторами.

Варіант 14

1. Облік наявності та руху коштів у касі. Контроль за дотриманням касової дисципліни.
2. Облік витрат на придбання і виготовлення основних засобів.
3. Облік іншої довгострокової дебіторської заборгованості розрахунки по авансах для фінансування капітального будівництва.

Варіант 15

1. Документальне оформлення касових операцій.
2. Методи обліку фінансових інвестицій та їх характеристика
3. Облік вексельних операцій згідно П(С)БО.

Варіант 16

1. Порядок одержання та здавання грошових коштів до банку
2. Облік довгострокових фінансових інвестицій згідно П(С)БО.
3. Класифікація видів діяльності та їх вплив на побудову обліку.

Варіант 17

1. Рахунки в банках та порядок їх відкриття.
2. Облік поточних фінансових інвестицій згідно П(С)БО.
3. Класифікація витрат діяльності та їх вплив на побудову обліку.

Варіант 18

1. Облік наявності та руху коштів на поточному рахунку банку.
2. Матеріальні оборотні активи (предмети і продукти праці), їх зміст та класифікація.
3. Витрати виробництва і витрати періоду.

Варіант 19

1. Облік коштів іноземної валюти у валютних операціях.
2. Облік нестач і втрат від псування матеріальних цінностей та їх відшкодування раніше списаних активів.
3. Облік витрат та собівартість продукції (робіт, послуг).

Варіант 20

1. Облік інших коштів (грошових документів та грошових коштів в дорозі) згідно П(С)БО.
2. Оцінка виробничих запасів і товарів на основі П(С)БО.
3. Характеристика рахунків з обліку витрат діяльності підприємства.

Варіант 21

1. Облік основних засобів відповідно до П(С)БО 7.
2. Первісна оцінка запасів при оприбуткуванні.
3. Облік адміністративних витрат згідно П(С)БО.

Варіант 22

1. Класифікація основних засобів та її роль у побудові обліку.
2. Методи оцінки вибуття запасів та їх застосування.
3. Облік витрат на збут згідно П(С)БО.

Варіант 23

1. Оцінка основних засобів та її значення.

2. Характеристика форм фінансової звітності.
3. Облік витрат фінансової діяльності.

Варіант 24

1. Переоцінка основних засобів.
2. Методи обліку запасів та їх застосування в сучасних умовах.
3. Облік витрат інвестиційної діяльності.

Варіант 25

1. Облік втрат від зменшення корисності основних засобів.
2. Документальне оформлення надходження виробничих запасів.
3. Облік витрат іншої операційної діяльності.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Фінансовий облік як галузь економічної науки.
2. Мета, завдання та сутність фінансового обліку.
3. Регулювання фінансового обліку та фінансової звітності в Україні.
4. Методологія фінансового обліку.
5. Організація фінансового обліку на підприємстві.
6. Економічна сутність та оцінка грошового обігу і розрахунків.
7. Організація прийняття, видача та зберігання готівки в касі.
8. Документальне оформлення операцій з готівкою.
9. Характеристика рахунку 30 “Каса” і 33 “Інші кошти”.
10. Синтетичний та аналітичний облік касових операцій і грошових документів.
11. Порядок відкриття поточних рахунків у банку.
12. Одержання готівки в банку, здавання готівки в банк.
13. Виписки банку, їх перевірка та обробка.
14. Синтетичний та аналітичний облік грошових коштів на рахунках в банках в національній та іноземній валюті.
15. Основні поняття фінансових інвестицій.
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 “Фінансові інвестиції”.

17. Види та класифікація інвестицій.
18. Облік поточних фінансових інвестицій.
19. Первинний облік довгострокових фінансових та капітальних інвестицій.
20. Облік фінансових інвестицій, що надають право власності.
21. Відображення довгострокових фінансових інвестицій за справедливою вартістю та методом участі в капіталі.
22. Оцінка інвестицій в дочірні підприємства.
23. Облік інвестицій в боргові цінні папери.
24. Економічна сутність та види дебіторської заборгованості.
25. Визнання та оцінка дебіторської заборгованості.
26. Порядок укладання договорів.
27. Характеристика рахунку з обліку довгострокової дебіторської заборгованості.
28. Облік одержаних довгострокових векселів та іншої дебіторської заборгованості.
29. Характеристика рахунків з обліку поточної дебіторської заборгованості.
30. Облік дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги.
31. Відображення операцій з короткостроковими векселями одержаними на рахунках бухгалтерського обліку.
32. Облік розрахунків: за виданими авансами, з підзвітними особами, за нарахованими доходами, за претензіями, по відшкодуванню матеріального збитку.
33. Облік резерву сумнівних боргів.
34. Відображення даних дебіторської заборгованості в облікових регістрах та розкриття інформації у фінансовій звітності.
35. Визначення та класифікація основних засобів та інших необоротних матеріальних активів.
36. Оцінка та переоцінка основних засобів.
37. Документальне оформлення господарських операцій з обліку основних засобів.
38. Характеристика рахунків з обліку основних засобів.
39. Облік руху основних засобів.
40. Методи амортизації необоротних активів.
41. Облік зносу основних засобів.
42. Перегляд строку корисного використання та методу амортизації основних засобів.

43. Відображення даних про основні засоби в облікових регістрах та розкриття інформації у фінансовій звітності.
44. Поняття інших необоротних активів.
45. Характеристика рахунків з обліку інших необоротних активів.
46. Облік інших необоротних активів.
47. Облік зносу інших необоротних матеріальних активів.
48. Інвентаризація інших необоротних активів.
49. Визначення та класифікація нематеріальних активів.
50. Оцінка нематеріальних активів.
51. Документування господарських операцій з обліку нематеріальних активів.
52. Амортизація нематеріальних активів.
53. Синтетичний та аналітичний облік руху нематеріальних активів.
54. Особливості обліку гудвілу.
55. Відображення даних про нематеріальні активи та гудвіл в облікових регістрах та розкриття інформації у фінансовій звітності.
56. Сутність та класифікація оренди.
57. Підготування й обґрунтування договору оренди.
58. Методика визначення орендарем суми фінансових витрат та її розподілу між відповідними звітними періодами.
59. Методика визначення орендодавцем суми фінансового доходу та її розподілу між відповідними звітними періодами.
60. Продаж з наступною орендою.
61. Відображення орендних операцій в обліку та звітності орендаря.
62. Відображення орендних операцій в обліку та звітності орендодавця.
63. Визначення запасів та їх класифікація: сировина, матеріали, товари, паливо, запасні частини, малоцінні та швидкозношувані предмети тощо.
64. Облікова оцінка запасів.
65. Методи оцінки вибуття запасів.
66. Вплив методів оцінки вибуття запасів на витрати і фінансові результати.
67. Оцінка запасів на дату балансу.
68. Характеристика рахунків з обліку запасів.
69. Облік запасів на складі.
70. Документальне оформлення надходження запасів на склад і відпуску зі складу.
71. Синтетичний та аналітичний облік запасів.
72. Облік виробничих запасів.
73. Відображення даних про запаси в облікових регістрах та розкриття інформації у фінансовій звітності.
74. Економічний зміст виробничих витрат та їх класифікація.
75. Витрати на виробництво.
76. Мета та етапи обліку витрат виробництва.
77. Характеристика основних методів калькулювання.
78. Аналітичний облік витрат виробництва.
79. Формування та облік собівартості реалізованої продукції.
80. Облік та розподіл загальнопромислових витрат.
81. Облік адміністративних витрат.
82. Облік витрат на збут та інших витрат операційної діяльності.
83. Облік витрат майбутніх періодів
84. Класифікація витрат за елементами та їх взаємозв'язок із класифікацією витрат за статтями калькуляції.
85. Облік матеріальних витрат.
86. Облік витрат на оплату праці.
87. Облік витрат відрахувань на соціальні заходи.
88. Облік амортизації необоротних активів та інших операційних витрат.
89. Поняття та класифікація готової продукції.
90. Порядок формування первісної вартості готової продукції.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Про банки і банківську діяльність*: Закон України від № 2121-III, від 7.12.2000 р.
2. *Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні*: Закон України від 16.07.1999 р., № 996-XIV, зі змінами і доповненнями.
3. *Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування*: Закон України від 09.07.2003 р. № 1058-IV, із змінами і доповненнями.

4. *Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності*: Закон України від 23.09.1999 р. № 1105-XIV, із змінами і доповненнями.
5. *Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття*: Закон України від 02.03.2000 р. № 1533-III, зі змінами та доповненнями.
6. *Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами зумовленими народженням та похованням*: Закон України від 18.01.2001 р. № 2240-III, зі змінами та доповненнями.
7. *План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій*: Наказ Міністерства України від 30.11.1999 р., № 291.
8. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"*: Наказ Міністерства України від 31.03.1999 р., № 87.
9. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 "Баланс"*: Наказ Міністерства України від 31.03.1999 р., № 87.
10. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 "Звіт про фінансові результати"*: Наказ Міністерства України від 31.03.1999 р., № 87.
11. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 "Звіт про рух грошових коштів"*: Наказ Міністерства України від 31.03.1999 р., № 87.
12. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 5 "Звіт про власний капітал"*: Наказ Міністерства України від 31.03.1999 р., № 87.
13. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 "Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах"*: Наказ Міністерства України від 28.05.1999 р., № 137.
14. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби"*: Наказ Міністерства України від 27.04.2000 р., № 92.
15. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи"*: Наказ Міністерства України від 18.10.1999 р., № 242.
16. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси"*: Наказ Міністерства України від 20.10.1999 р., № 246.
17. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість"*: Наказ Міністерства України від 8.11.1999 р., № 237.
18. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 "Зобов'язання"*: Наказ Міністерства України від 31.01.2000 р., № 20.
19. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 "Фінансові інвестиції"*: Наказ Міністерства України від 26.04.2000 р., № 91.
20. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 "Фінансові інструменти"*: Наказ Міністерства України від 30.11.2001 р., № 559.
21. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 "Оренда"*: Наказ Міністерства України від 28.07.2000 р., № 181.
22. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Дохід"*: Наказ Міністерства України від 29.11.1999 р., № 290.
23. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати"*: Наказ Міністерства України від 31.12.1999 р., № 318.
24. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 "Податок на прибуток"*: Наказ Міністерства України від 28.12.2000 р., № 353.
25. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 "Будівельні контракти"*: Наказ Міністерства України від 28.04.2001 р., № 1.
26. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 "Об'єднання підприємств"*: Наказ Міністерства України від 7.07.1999 р., № 163.
27. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 20 "Консолідована фінансова звітність"*: Наказ Міністерства України від 30.07.1999 р., № 176.
28. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 "Вплив змін валютних курсів"*: Наказ Міністерства України від 10.08.2000 р., № 193.
29. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 "Вплив інфляції"*: Наказ Міністерства України від 28.02.2002 р., № 147.
30. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23 "Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін"*: Наказ Міністерства України від 16.06.2001 р., № 303.

31. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 24 “Прибуток на акцію”: Наказ Мінфіну України від 16.07.2001 р., № 344.
  32. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 25 “Фінансовий звіт суб’єкта малого підприємництва”: Наказ Мінфіну України від 25.02.2000 р., № 39.
  33. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 26 “Виплата працівникам”: Наказ Мінфіну України від 28.10.2003 № 601.
  34. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 27 “Діяльність що припиняється”: Наказ Мінфіну від 07.11.2003 р. № 617.
  35. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 28 “Зменшення корисності активів”: Наказ Мінфіну України від 24.12.2004 р. № 817.
  36. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 29 “Фінансова звітність за сегментами”: Наказ Мінфіну України від 19.05.2005 р. № 412.
  37. *Положення* про ведення касових операцій в національній валюті в Україні: Постанова Правління Національного банку України № 637 від 15.12.2004 р.
  38. *Положення* про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Наказ Міністерства фінансів України № 88 від 24.05.1995 р.
  39. *Примітки* до річної фінансової звітності: Наказ Мінфіну України від 29.11.2000 р. № 302.
  40. *Інструкція* про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Мінфіну України від 30.11.1999 р. № 291.
  41. *Методичні рекомендації* по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами: Наказ Мінфіну України від 25.06.2003 р. № 422.
  42. *Бухгалтерський облік в Україні*. Навчальний посібник // за ред. Р. Л. Хом’яка.-3-те вид., доповнене і перероблене.-Львівський національний університет “Львівська політехніка” Інтелект-захід, 2004.-912 с.
  43. *Бухгалтерський облік в галузях економіки*: Підручн. для студ. вищ. навч. зал. / В. Б. Захожай, М. Ф. Базась, М. М. Матюха, В. М. Базась; За ред. В. Б. Захожая, М. Ф. Базася. — К.: МАУП, 2005. — 968.
  44. *Бухгалтерський податковий облік*. Навчальний посібник // За ред. д. е. н., проф. Ф. Ф. Бутинця, к. е. н. С. Л. Берези.-Житомир: ЖІТІ, 2004. — 384 с.
  45. *Бухгалтерський фінансовий облік* / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. — 5-е вид., доп. і перероб. — Житомир: ПП “Рута”, 2003. — 726 с.
  46. *Голов С. Ф., Костюченко В. М.* Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі. Практичний посібник. — К.: Лібра, 2001. — 840 с.
  47. *Лень В. С., Гливенко В. В.* Звітність підприємства: Підручник. — 2-ге вид., перероб. І допов. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 612 с.
- Додаткова*
48. *Про відпуски*: Закон України від 15.11.96 р., № 504/96-ВР, із змінами і доповненнями.
  49. *Про внесення змін до Закону України Про охорону праці*: Закон України від 21.11.2002 р. № 229-IV, зі змінами та доповненнями.
  50. *Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні порушення в зв’язку з прийняттям Закону України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні”*: Закон України від 05.04.2001 р. № 2372-III.
  51. *Про Національний банк України*: Закон України № 679-XIV від 20.05.1999 р., зі змінами та доповненнями.
  52. *Про оплату праці*: Закон України від 24.03.1995 р. № 108-95, зі змінами і доповненнями.
  53. *Про внесення змін і доповнень до Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств: Закон України”* від 22 травня 1997 р., № 283/97-ВР.
  54. *Про пенсійне забезпечення*: Закон України від 05.11.1992 р. № 1788-XII., із змінами і доповненнями.
  55. *Про податок з доходів фізичних осіб*: Закон України від 22.05.2003 р. № 889-IV, зі змінами та доповненнями.
  56. *Про податок на додану вартість*: Закон України від 03.04.97 р. № 168/97-ВР, зі змінами та доповненнями.
  57. *Про розмір внесків на деякі види загальнообов’язкового державного соціального страхування*: Закон України від 11.01.2001 р. № 2213-III, зі змінами та доповненнями.

58. *Про систему оподаткування*: Закон України від 25.06.1991 р. № 1251-ХІІ, із змінами і доповненнями.
59. *Інструкція “Про порядок надходження, обліку та витрачання коштів фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності”*: Постанова правління Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності від 26.06.2001 р. № 16, із змінами і доповненнями.
60. *Інструкція “Про порядок обчислення і сплати внесків на загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття та обліку їх надходження до фонду загальнообов’язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття”*: Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 18.12.2000 р. № 339, із змінами і доповненнями.
61. *Інструкція з бухгалтерського обліку податку на додану вартість*: наказ Міністерства фінансів України від 01.07.97 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 24.12.2004 № 818).
62. *Інструкція зі статистики заробітної плати*: Наказ Міністерства статистики України від 13.01.2004 р. № 5.
63. *Інструкція про безготівкові розрахунки України в національній валюті*: Постанова Правління Національного банку України № 22 від 21.01.2004 р.
64. *Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків в національній та іноземних валютах*: Постанова Правління Національного банку України № 492 від 12.11.2003 р.
65. *Про затвердження зміни до Положення про відкриття та функціонування кореспондентських рахунків банків — резидентів та нерезидентів в іноземній валюті та кореспондентських рахунків банків — нерезидентів у гривнях*. Постанова правління Національного банку України № 98 від 31.03.2005 р.
66. *Бородкін О. С.* Фінансовий облік. Збірник задач для студентів спеціальності “Облік і аудит”. Житомир: ПП “Рута” — ПП “Бутинець”, 2002. — 252 с.
67. *Бухгалтерський фінансовий облік: Практикум // За ред. Ф. Ф. Бутинця.* — Житомир, 2001 р. — 237 с.
68. *Гарасим П. М., Журавель Г. П., Хомин П. Я.* Податковий облік і звітність на підприємствах: Підручник. — К.: ВД “Професіонал”, 2004. — 448 с.
69. *Голов С. Ф., Костюченко В. М., Кравченко І. Ю., Ямборко Г. А.* Фінансовий облік: Підручник для студ. вищ. навч. закл., напрям “Економіка і підприємництво”, спец. “Облік і аудит” / Сергій Федорович Голов (ред.). — К.: Лібра, 2005. — 976 с.
70. *Кім., Сопко В. В., Кім С. Г.* Бухгалтерський облік: первинні документи та порядок їх заповнення: Навчальний посібник — Київ: Центр навчальної літератури, 2004. — 440 с.
71. *Лишиленко О. В.* Бухгалтерський облік. Навчальний посібник. — Київ: Вид-во “Центр учбової літератури”, 2005. — 632 с.
72. *М’якота В.* Бухгалтерський облік на малих підприємствах. — Х.: Фактор, 2004. — 328 с.
73. *Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку.* — К.: ФПБАУ, 2003. — 736 с.
74. *Нашкерська Г. В.* Бухгалтерський облік: Навч. посіб. — К.: Центр навч. л-ри, 2004. — 460 с.
75. *Пушкар М. С.* Фінансовий облік: Підручник. — Тернопіль: Карт-бланк, 2002 р.
76. *Тесленко Т. І., Носуля А. Д., Юр’єва П. Б.* Бухгалтерський облік: Навчальний посібник. — Ірпінь: Національна академія ДПС України, 2004. — 392 с.
77. *Ткаченко Н. М.* Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність. — Київ: Алерта, 2006. — 1080 с.
78. *Шара Є. Ю., Тесленко Т. І.* Бухгалтерський облік. — Ірпінь: НАДПСУ, 2004. — 324 с.
79. *Шот А. П.* Фінансовий облік. — К.: ЦУЛ, 2004. — 165 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Фінансовий облік І” ..	5
Зміст дисципліни “Фінансовий облік І”	6
Варіанти контрольних робіт.....	12
Питання для самоконтролю	16
Список літератури.....	19

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *А. А. Тютюнник*
Комп’ютерне верстання *А. М. Голянда*

Зам. № ВКЦ-4769

Формат 60×84/₁₆ . Папір офсетний.

Друк ротатійний трафаретний. Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. ХХ

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*